Ympäristövaliokunnalle
LAUSUNTO

HE 260/2016 vp HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI HOSSAN KANSALLISPUISTOSTA

Suomen Metsästäjäliitto lausuu lakiluonnokseen seuraavaa:

Suomussalmen, Kuusamon ja Taivalkosken kunnissa sijaitseville valtion omistamille alueille perustettaisiin kansallispuisto, joka olisi samalla Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kansallispuisto.

Perustettavan kansallispuiston alue on kokonaan Metsähallituksen lupametsästysaluetta, jossa on mahdollisuus metsästää pienriistaa, mikä tarkoittaa Hossassa erityisesti metsäkanalintuja, sekä hirveä ja suurpetoja. Metsästys on sallittu metsästyslain 8§:n mukaisesti paikallisille asukkaille kotikuntansa alueella.

Esityksen vaikutukset metsästykseen

Metsästys on luonnonsuojelulain 13 §:n mukaan lähtökohtaisesti kielletty kansallispuistossa. Henkilöillä, joilla on kotikunta Suomussalmen, Kuusamon tai Taivalkosken kunnassa on kuitenkin metsästyslain 8 §:n mukaisesti oikeus metsästää oman kuntansa alueella. Tämä kuntalaisen metsästysoikeus tulisi sovellettavaksi Hossan kansallispuistossa ja tätä koskeva säännös olisi lain 3 §:ssä.

Lisäksi hirvenmetsästys sallittaisiin osana paikallista eräperinnettä kotikunnasta riippumatta lain voimaantullessa rekisteröityjen ja kansallispuistoon rajattavaksi esitettyyn lupa-alueeseen nykyisin kuuluvien metsästysyhdistysten jäsenille. Esityksen taustamuistion mukaan metsästyksessä olisi mahdollista käyttää apuna koiraa, mitä Metsästäjäliitto pitää itsestäänselvyytenä perinteisessä suomalaisessa, eettisesti toteutetussa metsästyksessä.

Kansallispuiston alueeseen kohdistuu Kuusamon yhteismetsän osakaskunnan ja Metsähallituksen välinen metsästysvuokrasopimus hirvenmetsästysoikeudesta Kuusamon kunnan Ölkyn alueella (Julma-Ölkyn, Laukkujärven ja Somerojärven palstat). Laissa olisi tarpeen säätää siitä, että Kuusamon yhteismetsän osakaskunnan jäsenillä olisi oikeus metsästää hirveä kyseisillä kansallispuiston alueilla Kuusamon kunnassa.

Esitettävillä metsästysjärjestelyillä pyritään luonnoksen mukaan turvaamaan ensisijaisesti paikallisten asukkaiden metsästysoikeudet puistoa perustettaessa. Kansallispuistoksi esitettävään alueeseen on luonnoksen taustamuistion mukaan rajattu vain luonnon- ja kulttuuriperinnön kannalta edustavin osa Hossan valtionomistuskokonaisuudesta ja Natura 2000 -alueesta.

Luonnonsuojelulain 15 §:n 3 kohdan mukaan kansallispuistosta voidaan Metsähallituksen luvalla poistaa sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöitä, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle

aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta. Tätä lainkohtaa sovellettaisiin suurpetojen ja mahdollisiin muihin vahinkoa tai uhkaa aiheuttavien eläinlajien yksilöiden poistamiseen kansallispuistosta.

Luonnonsuojelulain 14 §:n mukaan kansallispuistossa saa harjoittaa poronhoitoa poronhoitolain (848/90) mukaisesti. Tätä lainkohtaa sovellettaisiin sellaisenaan myös Hossan kansallispuistossa. Porovahinkoja aiheuttavien petojen poistaminen olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti.

Kansallispuistoksi esitettävä alue kuuluu kokonaisuudessaan Hossa-Irnin paliskunnan alueeseen. Metsästyslain 8 §:n mukainen metsästysoikeus kuitenkin rajautuu kotikuntaan siten, ettei esimerkiksi suomussalmelainen paliskunnan jäsen voisi osallistua suurpetojen pyyntiin Kuusamon tai Taivalkosken puolella. Esityksen mukaan tarkoitus on, että lupa voitaisiin myöntää suurpetojen poistamiseen Hossa-Irnin paliskunnan osakkaalle tämän kotikunnasta riippumatta. Tämä on Metsästäjäliiton mielestä hyvä ja kannatettava asia.

Hossaan suunniteltu kansallispuisto sijaitsee metsästyslain 8 §:n alueella valtion omistamilla mailla, jossa on niin sanottu kuntalaisten vapaa metsästysoikeus. Suunniteltuun kansallispuistoon sisältyy kuitenkin Metsähallituksen pien- ja suurriistan metsästyslupakohde. **Kansallispuiston alue leikkaisi pois merkittävän osan Metsähallituksen Hossan lupametsästysalueen pohjoisosista, joten kansallispuiston perustamisen negatiiviset vaikutukset ulkopaikkakuntalaisten metsästykseen Hossan lupa-alueella olisivat käytännössä huomattavat.**
Lupametsästys on metsästäjä- ja saalismäärällisesti rajattua ja kestäväksi todettua.

Hossan lupa-alue on paikallisten asukkaiden lisäksi esimerkiksi kanalinnustuskohteena tärkeä muualta Suomesta tuleville metsästäjille, joilla on vähän tai ei mahdollisesti lainkaan muita metsästysmahdollisuuksia. Metsästysturismi on tutkimusten mukaan kyseessä olevilla alueilla sekä lupatuloina että myös välillisesti aluetaloudessa varsin merkittävä tekijä, mikä on keskeisen tärkeää syrjäisten alueiden elinkeinoelämän ja asuttuna pysymisen kannalta. Metsästys ei ole ristiriidassa alueen muiden virkistyskäyttömuotojen kanssa, siitä ei ole haittaa muille luonnonkäyttäjille eikä sillä ole negatiivista vaikutusta kansallispuiston tarkoitukselle. Metsästysoikeuksien rajoittamisella sen sijaan voi olla negatiivisia vaikutuksia ihmisten asenteisiin luonnonsuojelua ja suojelualueita kohtaan.

Huomioita metsästyksen jatkamiseksi

Metsästys on tärkeä osa kansalaisten luontoharrastuneisuutta. Kansallispuisto tulee kuulua kaikille.

Metsästys kuuluu Kainuuseen kulttuurihistoriallisesti erottamattomana osana, onhan kyse itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kansallispuistosta, josta todetaan, että
”Kansallispuistolla on myös erityinen merkitys Suomen kansallisen kulttuuriperinnön kannalta. Se on kansanrunouden keruupaikka. Vanhasta eräkulttuurista ja pyyntitavoista kertovat kalliomaalaukset, peuranpyyntikuopat ja veden alla säilyneet liistekatiskat.”
Olisi suuri vääryys kulttuurihistoriaamme kohtaan, mikäli tällaiselta historian ja arvot omaavalta paikalta rajoitettaisiin merkittävällä tavalla sen ainutlaatuisen eräperinteen jatkuminen.

Metsästys jatkaa kävijäkautta muun käynnin ehdyttyä. Retkeily ja retkeilyyn liittyvä metsästys eivät ole ristiriidassa keskenään. Kansallispuisto perustetaan *”Ihmisen ja luonnon pitkäaikaisesta ja yhä jatkuvasta rinnakkaiselosta kertovan harju-, vaara- ja pienvesiluonnon eliöstön, geologisten ominaispiirteiden ja maiseman sekä siihen kuuluvien kulttuuristen kerrostumien suojelemiseksi ja hoitamiseksi…”*. Tähän tehtävään kuuluu aukottomasti metsästyksen jatkumisen suojaaminen.

Hossa on erämainen lupa-alue erityisesti kansallispuistoon suunnitellulla alueella. Myös metsästystä tulee olla mahdollisuus toteuttaa erämaisissa ympäristöissä, eikä häätää vain talousmetsiin. Metsästys ei vaaranna alueen luontoa. Ovathan luontoarvot säilyneet tuhansia vuosia täysin metsästyksen kanssa tähän päivään asti. Kansallispuisto tulee perustaa kävijöitä, ei metsästyksen kieltämistä varten.

Metsästäjäliitto esittää, ettei lakiesityksen mukaiselta kansallispuistoalueelta rajata pois nykyisen tasoista metsästysoikeutta minkään käyttäjäryhmän osalta.

Riihimäellä 20.3.2017

Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry

Teemu Simenius
Järjestöpäällikkö